

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

X. Nihil solliciti sitis, sed in omni oratione, & obsecratione, cùm gratiarum actione petitiones vestræ innotescant apud Deum. Philip. 4. v. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

Facere in humanis Tribunalibus multas alias spectari dotes. Facile in his te juvare potest nobilitas, juvare potest doctrina, juvare pecunia, eloquentia, umor & loquacitas, at in tribunali Divino sola opera spectantur. Vale ut unusquisque referat, prout gessit. Si bene fecit, recipiat bonum, sin male, sentiat & malum. Ideo dicebat David: secundum opera manuum eorum misere illis. Pl. 27. Quid agis igitur, cur te non omni studio impendis utilibus? Quodcumque potest facere manus tua, insister operare. Suda, labora,

quia, ut denuo dicam, tua res agitur. Propè facite iudicium vestrum, dicit Dominus. Il. 41. v. 21. & quomodo propius illud facies, quam si præsens esse putes. Vide, ut Apostolus neque se ipsum excludit ab hoc universali iudicio, dum ait: omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi. & tamen sciebat se unum esse de numero eorum, qui sunt iudicaturi, & non sunt iudicandi. Tu iudicandus cum sis, & non iudicandus, id parum consideras.

* * *

X.

Nihil solliciti sitis, sed in omni oratione, & obsecratione, cum graviorum actione petitiones vestrae innotescant apud DEUM.
Philip. 4. v. 6.

2. Considera eundem Apostolum, qui hic præcipit, ut omnis sollicitudo ponatur: *Nihil solliciti sitis*, alibi affirmare, eam sese maximam experiri. *Volo vos scire, qualem sollicitudinem habeam pro vobis.* Col. 2. v. 1. unde colligitur duplex esse genus sollicitudinis, mala scilicet & bonæ. Bona diligentiam significat, mala verò illam inquietudinem, anxietatem, cruciatum, qui jengitur diligentia ex defectu debite fiducia, quæ semper in DEO est collocanda. Et hæc est, quam hoc loco vocat Apostolus, cum ait: *Nihil solliciti sitis*, quia in locum hujus succedere debet recursus ad DEUM, quem verbis illis commendat: *Petitiones vestrae innotescant apud DEUM.*

Ceterùm recursus ad DEUM non tollit sollicitudinem bonam, quæ consistit in diligentia debita, & à quolibet est adhibenda ex parte sua non obstante auxilio Divino. Est quippe verissimum DEI esse, ut tibi succurrat in necessitatibus tam corporis quam animæ. Sed tuum est interim ea adhibere media, quæ faciant, ut succursus ille sit, quoad fieri potest, juxta ordinem naturæ, ne sit opus miraculis. *Equus paratur ad diem belli: Dominus autem salutem tribuit.* Prov. 21. v. 31. Ideo sollicitudo bona non solum laudatur, sed ut ceteræ virtutes, necessaria est. *In omnibus abundatis, fide & sermone, & scientia, & omni sollicitudine.* 2. Cor. 8. v. 7.

Z 2

2, COII

2. Considera in Divinis Litteris istius bonæ sollicitudinis octo recenseri species. Primæ quatuor ad particulares quasdam personas spectant. Reliquæ sunt omnibus communes. Inter eas, quæ ad aliquos tantum pertinent, prima est sollicitudo Prælatura: Prælatus enim debet esse sollicitus pro suo populo, sicut Pater pro suâ prole, pastor pro suo grege, navarchus pro nave, quam ad portum dirigit. *Qui præest in sollicitudine.* Rom. 12. v. 8. Altera est Prædicationis, quia Præco Verbi Divini in munere suo illâ uti debet sollicitudine, quâ nutrix utitur in lactando puero. *Fiduciam habuimus loqui ad vos verbum DEI in multâ sollicitudine.* Thess. 2. v. 2. Tertia est Providentiæ, & iis convenit, qui reditus administrant, æconomis, Ministris, nec non pauperibus, quibus necessitas incumbit pro sustentatione propriâ alimenta quaerere. *Sollicitudine non pigri.* Rom. 12. v. 11. Quarta est operationis, & convenit servis, opificibus, colonis, & aliis ejusmodi in suis cuique negotiis. *Martha Martha sollicita es.* Luc. 10. v. 41. Inter eas deinde, quæ sunt omnibus communes, prima est devotionis, & DEUM respicit: quia quemvis oportet esse sollicitum, ut DEO placeat, magis quàm subditus suo Principi, servus Domino, filius Patri suo. *Indicabo tibi ô homo, quid sit bonum, sollicitè ambulare cum DEO tuo.* Mich. 6. v. 8. Altera est Circumspectionis, & respicit animam propriam, quia quisvis magis debet esse sollicitus, ut illam contra hostiles tuea-

tur insultus, quàm Capitaneus, cuius curam suam defendat. *Custodite sollicitè animas vestras.* Deut. 4. v. 15. Tertia est Commiserationis, & spectat proximum in necessitate constitutum, quia quemlibet oportet esse sollicitum, ut proximo succurrat perinde ac si tam in necessitate animæ quàm carnis. *Spero Timotheum me cito mittentem ad vos. Neminem enim habeo tantum animam, qui sincerâ affectione pro vobis sollicitus sit.* Phil. 2. v. 20. Quarta est dilectionis, & hæc spectat proximum in quocunque statu, quia quisvis debet esse sollicitus, ut cum illo conservet caritatem, concordiam, pacem, tanquam amico verissimo. *Sollicitè servare unitatem spiritus in vinculo pacis.* Eph. 4. v. 3. Istæ sunt octo species sollicitudinis bonæ, quas quisquis habet, dici de illo potest, quod *abundat in omni sollicitudine.* Si primæ quatuor ad te non pertinent, saltem pertinent secundæ, & ideo observa, ut omnes in eo gradu possideas, quo oportet. Quia sollicitudo bona est diligentia, non ordinaria, sed singularis, quæ in hisce rebus, quas audisti, non tam facile excludit fiduciam DEO debitam, prout accidit in malâ, & ideo absolute dicitur laude digna.

3. Considera, quemadmodum in Divinâ Scripturâ recensentur species sollicitudinis bonæ, ita pariter & malæ, quæ ad quatuor revocantur, Honoris, Pecuniæ, Corporis, Mulieris, cui quis honesto vinculo adstrictus amorem debet ut proprio corpori. *Erunt duo in carne unâ.* Prima Honoris fa-

cit, ut quis nimio teneatur studio servandæ dignitatis, augendæ, amplificandæ, & est propria ambitioforum, qui raro attingunt scopum, ad quem collinant: *Expectatio sollicitorum peribit.* Prov. 11. v. 7. Secunda Pecunia facit, ut quis nimio serveat amore ditescendi, accumulandi, & est propria avaris, imò omnibus, ut ita dicam, hominibus seculi, & ideo universim à Christo dicitur *sollicitudo seculi istius.* Matt. 13. v. 22. Tertia Corporis facit, ut quis nimium occupetur circa mensam, molliem, & vana ornamenta, & est propria sensualium, qui ut tales potius Gentilium quàm Christianorum more vivunt: *Nolite solliciti esse dicentes: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiomur, hæc enim omnia gentes inquirunt.* Matt. 8. v. 31. Quarta Mulieris facit, ut quis nimium labore illi satisfacere, illam componere, demulcere, & est propria conjugatis, quibus idcirco difficile est in eo statu totum cor suum transcribere DEO. *Qui cum uxore est sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, & dixit Jesus est.* 1. Cor. 7. v. 33. Omnes istæ sollicitudines in suo genere vocantur malæ, non quòd debita cum moderatone non liceat servare dignitatem, procurare pecuniam, servire corpori, placere mulieri, sed quia in his difficile est servare modum, & limites præscriptos. Diligentia in istis, quæ solet adhiberi, facillimè transit in vitium, affert inquietudinem, & curas anxias, nec solùm arguit omnimodam diffidentiam in DEO,

sed etiam injuriam. Plurimi sunt, qui vel ad despectum DEI ed pertingere contendunt, quò volunt, perinde si dicerent, quod per fas consequi non datur, per nefas consequemur. Numquid ista est dementia? ais, te per nefas propriis consultam ire necessitatibus, nec agnoscis, hoc si facias, te rectè tendere ad infernam? Respondes, DEUM tibi postea daturum veniara, quia misericors est. Sed in hoc maxime tuam stultitiam demonstras, quòd confidas obtinere à DEO, quod longè majus est, nempe remissionem peccati, & non confidas obtinere minus, ejus rei procuratorem, quæ tibi est causa peccandi. Eo esto contentus, quod honestæ sustentationi sufficit, & hoc si petas à DEO cum fiducia, te obtenturum non dubita. Putasne propriam illi deesse sollicitudinem, quæ promptum faciat ad te juvandum, ad sublevandum: *Dominus sollicitus est mei.* Pl. 39. v. 18.

3. Considera etiam in iis sollicitudinibus, quæ bonæ dicuntur, facile incurri posse periculum excessus. In primis quatuor, quæ nonnullis statibus propria sunt, excedunt illi, qui in rebus, quas agunt, servidi dicuntur. Videbis quosdam officio suo fungi strenuè ob diligentiam, quæ utuntur: sed etiam videbis hæc diligentiam nimio ardori conjunctam, quia turbantur, & ad modum Marthæ anxie laboriosos se monstrant, neque tranquillitatem tenent, quæ in corde sancto nullo eventu turbatur. *Sollicitudo ejus aufert somnum.* Eccl. 41. v. 9. Si ita pro-

procedas, vel in ipsa sollicitudine bona defectum pateris. Quare? quia non integrè DEO fides, & hinc est, quòd turberis, quòd effervescas, quòd multum pacis deperdas. Si certo crederes, Divino nutu id eventurum, quòd est melius, eam ipsam in operibus tuis adhiberes solertiam, quam nunc adhibes, sed perturbationis expertem. In ceteris quatuor, quae sunt omnibus communes, excedunt illi, quos scrupulosos dicimus, quia in rebus omnibus metuunt, ne vel Deum offendant, vel seipso negligant, vel debitum proximo officium omittant. Hic excessus, cum levis est, multum juvat, quia sollicitudinè stimulat. Cum gravis est, plurimum nocet, quia illam in summam inquietudinem convertit. *Præ sollicitudine quiescere non potuit.* Jer. 49. v. 20. Inde est, quòd scrupulus, cum est gravis, raro à DEO accidat, nisi quatenus permittit, quia propriū ipsi est potius sedare quam cedere tempestatem. *Non in commotione Dominus.* 3. Reg. 19. Saepè provenit à Dæmone, qui potestatem habuit, uti credibile est, istam suscitandi procellam etiam in misero Jobo, ut illum in malis suis magis deiceret, quòd querulis illis verbis prodidit: *Verebar omnia operamea. Formido tua non me terreat. Pavor ejus non me terreat. Considerans cum timore sollicitor.* Sed ut plurimum provenire solet à propria temperie scrupulosa, ut ab humore tetro, tumido, tenace, aut illis simili planetis turbulentis, qui cum apti sint nebulis excitandis, non perinde valent

ad eas dissipandas. Itaque si talis lo te subjectum intelligas, cum convenit, ut eo te cures liberando, falsi peccati metu magnum incipit periculum patrandi verum, quòd ita vivere inquietum, & ita parum idoneum ad honorandum DEUM habendum te ipsum, juvandum proximum. Sed quis modus inde te liberandi? Præcipuus est acquirendam nihilominus illam confidentiam in Domino, quam, ut dixi, semper operari esse conjunctam sollicitudini, ut laude digna dicatur. Sollicitudo in se bona in te efficitur defectuosa, scrupulis suis obnoxia, quia non integrè DEO fides. Times, ne malitia tua sit ejus bonitate superior, ita nec dum culpas illas remiserit, de quibus jam toties te accusasti: ita, ut non afflitas, non auxilietur, & demum si stibus suis capitalibus, cum mortuum erit, te prædam objiciat. Ne advertis, quantam in hoc injuriam DEO facias? stude tantummodo levare illi cum sollicitudine, quam bonam dico, hoc est, cum diligentia: *Sollicitè cura te ipsum probabilem exhibet DEO.* 2. Timoth. 2. v. 25. Non dico probatum (id enim nolle impossibile est, nisi DEUS revelaverit) dico probabilem. Et tum totam illi curam relinque, quin dies totos anxiam in quietione te crucies, si scias probatus, an reprobatus, acceptus, an rejectus, futurus salvus, an periturus. *In manibus tuis sortes meae.* Atque sic angorem illum depones, per quem sollicitudo alia bona in vitiosam degenerat, vel saltem

in nocivam. Quis explicet, quanta pars sit temporis diurni, quam hoc venatu mularum inutiliter consumis? Sic igitur in hunc modum. Potius tempus illud impende ferventer Domino commendando. *Impende in omni oratione, impende in omni obsecratione, impende recolendis cum gratiarum a-*

ctione beneficiis, ab ipso quovis tempore acceptis. Ita pro eo, quod perdas, tempus lucrabere, quia securitatem tibi praestas id obtinendi a DEO, de quo ut scipulosus desperas. Sed quia hoc est ad diverfam transire materiam, satius erit ejus considerationi proprium assignare diem.

XL

Sed in omni oratione, & obsecratione, cum gratiarum actione petitiones vestrae innotescant apud DEUM. Phil. 4. 6.

Considera, quam merito petat Apostolus, ut nimiae sollicitudinis loco succedat familiaris in omnibus recursus ad DEUM. *Nihil solliciti sui, sed petitiones vestrae innotescant apud DEUM.* Quia plus est, quod sperare possis ab ejus gratia, quam a confectione tua tibi polliceri. Dixi, in omnibus; quippe non est, quod timeas, te unquam fore importunum, aut gravem, frequentiam postulandi. Imo preces multiplica, quantum potes: id enim spectavit Apostolus, cum scripsit: *Petitiones, & non Petitio.* Sufficit esse postulata digna, quae exhibentur DEO: *Apud DEUM, & ideo ab illo non petas inutilia, vel iniqua.* Ceterum si sunt multa, nihil metue, imò neque si magna fuerint; nam ista decet hunc Dominum. Terreni Principes turbantur, cum audiunt multa vel magna peti beneficia; unde Bersabea, quamvis filio suis nato visceribus supplicaret, dicendum Salomoni censuit: *Petitionem unam parvulam*

ego deprecor à te. 3. Reg. 2. v. 20. unam & parvulam. Non hoc modo cum DEO agendum. Sine multa, quae rogas, sint grandia, quid refert? Tunc enim maxime si unquam supremae conveniunt Majestati. *Usque modum non petistiis quidquam. Joh. 16. v. 23.* Numquid vel hoc solum satis esse debet ad excitandam fiduciam, cujus defectu ita in rebus tuis sollicitus es, ut quietem perdas? *Nolite solliciti esse, sed petitiones vestrae innotescant apud DEUM.*

2. Considera, ut majorem vim petitionibus tuis tribuat Apostolus, hoc loco te docere modum planè Divinū, videlicet, *ut innotescant apud DEUM in omni oratione, & obsecratione, cum gratiarum actione.* Quid sit actio gratiarum, jam constat. Solum restat, ut scias, quid nomine orationis & obsecrationis intelligat. Oratio definitur *Elevatio mentis in DEUM.* Et haec est necessaria. Quia, si DEO velis porrigere libellum supplicem, necesse est,

Manna

Secundum

Phil. 4. 6.